

υφυπουργών και γενικών γραμματέων ανά την επικράτεια, παρουσία ή μη του Πρωθυπουργού, για τα τοπικά σχέδια δράσης. Προσώρας έχουν παρουσιαστεί οκτώ σχέδια (η αρχή είχε γίνει από τον Εβρο όταν παρουσιάστηκε στην Ορεστιάδα το μεγαλύτερο έως τώρα πλάνο ανασυγκρότησης - ανάπτυξης ύψους 2,8 δισ. ευρώ), ενώ τελευταίος σταθμός ήταν προ δεκαημέρου το Ρέθυμνο. Από εκεί ο Μητσοτάκης έφερε στο προσκήνιο το καινούργιο γαλάζιο τρίπτυχο: «προτεραιοποίηση - προγραμματισμός - λογοδοσία».

Στόχος είναι στο πρώτο εξάμηνο του 2025 να έχει καλυφθεί με τις διαβουλεύσεις και παρουσιάσεις όλη η επικράτεια. Και αυτό γιατί στις αρχές του καλοκαιριού, τον Ιούνιο που η κυβέρνηση θα φτάνει στα μισά της δεύτερης θητείας της, επιδιώκεται κεντρική παρουσίαση της «εθνικής στρατηγικής» για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Στέγη, υγεία, παιδεία

Εκτός από τα θέματα της οικονομίας (της τσέπης του πολίτη, ειδικότερα), που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν εκλογικές συμπεριφορές, το βάρος πέφτει στις δράσεις που περνούν από τα υπουργεία της «καθημερινότητας»: τα θέματα της υγείας στα οποία εξακολουθεί να καταγράφεται δημοσκοπικά αρνητική αξιολόγηση από τους πολίτες, της παιδείας, της στέγασης κ.ο.κ. Ενδεικτικά, ο μπλε φάκελος του υπουργείου Οικογένειας περιλαμβάνει στόχους και δράσεις για το στεγαστικό, όπως το πρόγραμμα «Σπίτι μου 2» (για ζευγάρια 25-50 ετών) που αναμένεται να

Εκτός από τα θέματα της οικονομίας (της τσέπης του πολίτη, ειδικότερα), που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν εκλογικές συμπεριφορές, το βάρος πέφτει στις δράσεις που περνούν από τα υπουργεία της «καθημερινότητας»

ξεκλειδώσει στις αρχές του έτους, αλλά και η προαναγγελθείσα «κοινωνική αντιπαροχή» (η αξιοποίηση ακινήτων του Δημοσίου για παροχή κατοικίας με χαμηλό ενοίκιο) που απαιτεί και χρόνο και συντονισμό με ορίζοντα υλοποίησης το τέλος του 2027.

Αντίστοιχα ο φάκελος για την παιδεία περιγράφει έναν νέο εκπαιδευτικό χάρτη (διαχείριση υποδομών και προσωπικού), την πλήρη λειτουργία ολοήμερου σχολείου, το νέο ανώτατο ίδρυμα για τις Παραστατικές Τέχνες, ενιαία πρωτόκολλα λειτουργίας των σχολείων ειδικής αγωγής, το πρότζεκτ των φοιτητικών εστιών μέσω ΣΔΙΤ (στα πανεπιστήμια Κρήτης και Θεσσαλίας) κ.ά. Και τα πρότζεκτ στην υγεία αφορούν μεταξύ άλλων τον στόχο της καθολικής εφαρμογής του «προσωπικού ιατρού», τα απογευματινά χειρουργεία, το σύστημα αξιολόγησης των επιδόσεων των νοσοκομείων, την αναδιαμόρφωση του δικτύου αεροδιακομίδων, μια νέα εθνική «πολιτική φαρμάκου», τον εκσυγχρονισμό νοσοκομείων και κέντρων υγείας.

ΤΩΝ ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΑΝΤΖΙΔΗ, ΚΩΣΤΑ ΤΣΙΤΣΕΛΙΚΗ

Τι σημαίνουν οι Πρέσπες σήμερα;

Η α περίμενε κανείς ότι η υπογραφή της Συμφωνίας των Πρεσπών μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας, το 2019, θα δημιουργούσε μια ανακουφιστική κανονικότητα, ακόμα και για εκείνους που διαφώνησαν με το περιεχόμενό της. Εξάλλου, και ορθώς, η Ελλάδα κατά πάγια στάση των κυβερνήσεών της επικαλείται την τήρηση του διεθνούς δικαίου, δηλαδή των διεθνών συνθηκών και των αποφάσεων των διεθνών δικαστηρίων. Μάλιστα, κυβερνήσεις και ΜΜΕ κατηγορούν για αναθεωρητισμό οποιονδήποτε προσβλέπει σε πιθανή μεταβολή των όποιων συμφωνηθέντων. Αυτή η αδαμάντινη στάση, ωστόσο, δεν είναι και τόσο διαυγής, συνεπής και αγαθή, καθώς κάθε φορά που η Συμφωνία των Πρεσπών πρέπει να εφαρμοστεί στην πράξη στην Ελλάδα πυροδοτούνται αντανάκλαστικά πλήρους άρνησης και απαξίας, λες και η Συμφωνία είναι ανύπαρκτη.

Η μη υλοποίηση της Συμφωνίας από την ελληνική πλευρά δεν περιορίζεται στην ανατιολόγητη μη επικύρωση από τη Βουλή των τριών πρωτοκόλλων της που προάγουν τη διμερή συνεργασία και μάλιστα και την εκχώρηση της διαχείρισης του FIR της Βόρειας Μακεδονίας στην Ελλάδα. Η μη συμμόρφωση επεκτείνεται και σε τοπικές πρακτικές, όπως η άρνηση αναφοράς στο νέο όνομα του κράτους στη σήμανση αυτοκινητοδρόμων της Βόρειας Ελλάδας, ως «πράξη αντίστασης» με ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τη στήριξη κάποιων ΜΜΕ.

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, αντιθέτως, ήταν ο πρώτος ελληνικός ακαδημαϊκός φορέας που υπέγραψε μνημόνια συνεργασίας με πανεπιστήμια της Βόρειας Μακεδονίας σε εφαρμογή της Συμφωνίας των Πρεσπών ήδη από το 2019. Τα οφέλη ήταν πολλαπλά, για το Ίδρυμα, τους καθηγητές και τους φοιτητές του. Η πρόσφατη διοργάνωση ημερίδας στη Θεσσαλονίκη για τη λογοτεχνική παραγωγή στη Βόρεια Μακεδονία που σχετίζεται με την Ελλάδα, με αναφορά τη γλώσσα εκφορά της, δηλαδή τη Μακεδονική, πυροδότησε εντούτοις και πάλι τα πάθη, λες και η επίσημη γλώσσα της γειτονικής χώρας δεν έχει όνομα. Λες και δεν την αναγνωρίζει πλέον επίσημα η Ελλάδα ως τέτοια. Ομως και πάλι – σαν να μην πέρασε μια μέρα – η εθνική μας τύφλωση, για να μην πούμε ανοησία, ανακάλυψε συνωμοσίες και ξένα κέντρα που χρησιμοποιούν πανεπιστημιακούς που στην καλύτερη περίπτωση δρουν ως «ύποπτοι προδοσίας», αν όχι «προδότες». Κάπως έτσι, ξαναθυμηθήκαμε ότι η γλώσσα αυτή παραμένει ακατονόμαστη, ότι δεν μπορεί να αποτελεί επιστημονικό αντικείμενο, ότι από μόνη της η ενασχόληση με το ζήτημα «ρίχνει νερό στον μύλο του γειτονικού αλυτρωτισμού» (ακατονόμαστος κι αυτός).

Η ακραία επίθεση που δέχτηκε η ακαδημαϊκή ελευθερία από φορείς μιας παλιομοδίτικης, στα όρια της γραφικότητας, ψυχροπολεμικής εθνικοφροσύνης θα ήταν για γέλια, αν δεν ήταν για κλάματα. Αυτονόητα, η καλύτερη μέθοδος

για να αντιμετωπιστεί ο παραλογισμός και ο αυταρχισμός δεν είναι να κάνουμε πίσω. Στα θέματα αυτά κάθε υποχώρηση είναι μια μεγάλη παράδοση.

Προφανώς, το ζήτημα υπερβαίνει την ακαδημαϊκή ελευθερία. Πέντε χρόνια μετά την υπογραφή της Συμφωνίας των Πρεσπών βρισκόμαστε σε κρίσιμη καμπή. Η ηγεσία της ΝΔ, ως «ξυπνοπούλι» που πιάστηκε από τη μύτη, αφού παρόξυνε τον εθνικιστικό ανορθολογισμό για μια χούφτα ψήφους το 2019, τώρα δείχνει ανήσυχη έναντι της Ακροδεξιάς. Οι κύκλοι που φαντασιώθηκαν την κατάργηση αυτής της Συμφωνίας πιέζουν προς έναν αλα καρτ αναθεωρητισμό. Μόνο που δεν αντιλαμβάνονται πως αυτός ο αναθεωρητισμός είναι αξιοποιήσιμος από όλες τις πλευρές. Δυστυχώς, η ακροδεξιά μισαλλοδοξία και ο πολιτικαντισμός της ψηφοθηρίας δεν είναι απειλή μόνο για τη Δημοκρατία αλλά και για τα «εθνικά θέματα».

Για να είμαστε δίκαιοι, οι βουλευτές της ΝΔ στη Θεσσαλονίκη δεν «τσίμπησαν» στις ακροδεξιές ανοησίες και προτίμησαν να σιωπήσουν σε σχέση με την ημερίδα του ΠΑΜΑΚ. Το να μην υιοθετείς ενεργά αυτομάτως κάθε εθνικιστική ανοησία και γραφικότητα, πόσω μάλλον ψεύδη, είναι μεν μια κάποια πρόοδος αλλά προφανώς πολύ μικρή. Οι κυρίαρχες πολιτικές ελίτ, τουλάχιστον αυτές που διαθέτουν λίγο μυαλό στο κεφάλι τους, οφείλουν να αντιληφθούν πως πρέπει να κάνουν πολύ περισσότερα προς την κατεύθυνση της λογικής, διαφορετικά μόνο ως υποκρισία θα πρέπει να θεωρήσουμε την επίκληση του κινδύνου του ακροδεξιού λαϊκισμού.

Επιπλέον, η κοινωνία των πολιτών αλλά και όσοι βρίσκονται σε θέσεις ευθύνης δεν χρειάζεται να τρομοκρατούνται από πολιτικές πιέσεις παλαιοκομματικού χαρακτήρα ή όσους φαντασιώνονται την επιστροφή των φακέλων κοινωνικών φρονημάτων. Ένα μέτρο λογικής πρέπει εκ νέου να διαμορφωθεί που να προωθεί την αμοιβαία κατανόηση των λαών των Βαλκανίων. Διαφορετικά τι σημαίνει σήμερα η Συμφωνία των Πρεσπών, αν πέντε χρόνια μετά την υπογραφή της δεν μπορεί να δημιουργήσει δυναμικές ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας εντός των δύο κοινωνιών;

Η διάσωση της Συμφωνίας των Πρεσπών θα κριθεί στην τιθάσευση των εθνικιστικών ροπών των δύο κυβερνήσεων και ακραίων ομάδων πίεσης που τάσσονται κατά της Συμφωνίας. Διαφορετικά, ο αναθεωρητισμός – ελληνικός ή ξένος – θα υπονομεύσει κάθε προσπάθεια σύννομης επίλυσης των διαφορών. Στη Βουλή, προσφάτως, ο Πρωθυπουργός εντόπισε τον ελέφαντα στο δωμάτιο αναφέροντας τη φράση του άγγλου συγγραφέα Σάμιουελ Τζόνσον: «Ο πατριωτισμός είναι το τελευταίο καταφύγιο των απατεώνων». Επ' αυτού, από την πλευρά μας, δεν έχουμε καμιά αμφιβολία.

Ο Ν. Μαραντζίδης και ο Κ. Τσιτσελίκης είναι καθηγητές στο ΠΑΜΑΚ